

Seria wydawnicza

Dzieła św. Józefa Sebastiana Pelczara

Dotychczas nakładem Wydawnictwa Świętego Biskupa Józefa Sebastiana Pelczara ukazały się następujące książki z tej serii:

Rewolucja francuska wobec religii katolickiej i jej duchowieństwa, Rzeszów 2005;

Wezwanie do pracy nad duchowym odrodzeniem się narodu polskiego, Rzeszów 2006;

Krótkie wskazówki jak w odmawianiu różańca modlitwę ustną łączyć z rozmyślaniem z dodatkiem godziny adoracji Przenajświętszego Sakramentu, Rzeszów 2007;

Krótkie wskazówki jak w odmawianiu różańca modlitwę ustną łączyć z rozmyślaniem z dodatkiem godziny adoracji Przenajświętszego Sakramentu (uzupełnione rozważaniami o tajemnicach światła, zredagowanymi w oparciu o Rozmyślenia o życiu Pana naszego Jezusa Chrystusa dla zakonnic), Rzeszów 2007;

Prześladowanie Unitów w Chełmszczyźnie i na Podlasiu, Rzeszów 2011;

Czytania duchowe o Najświętszej Maryi Pannie, Rzeszów 2014.

św. bp Józef Sebastian Pelczar

NABOŻEŃSTWO
DO
NAJŚWIĘTSZEGO SERCA JEZUSOWEGO
WEDŁUG OBJAWIEŃ
DANYCH ŚW. MAŁGORZACIE MARI
I ŻYWOT TEJŻE ŚWIĘTEJ

Wydawnictwo Świętego Biskupa Józefa Sebastiana Pelczara
Rzeszów 2015

św. bp Józef Sebastian Pelczar

NABOŻEŃSTWO
DO
NAJŚWIĘTSZEGO SERCA JEZUSOWEGO
WEDŁUG OBJAWIEŃ
DANYCH ŚW. MAŁGORZACIE MARI
I ŻYWOT TEJŻE ŚWIĘTEJ

Imprimatur
Ks. bp Edward Białogłowski,
Biskup Wikariusz Generalny
Rzeszów, 20.05.2015 r. (l.dz. 500/2015)
Nihil obstat
Ks. dr. hab. Andrzej Garbarz

Wydawnictwo Świętego Biskupa Józefa Sebastiana Pelczara
Rzeszów 2015

Copyright do wydania III z nowym opracowaniem stylistyczno-gramatycznym tekstu na podstawie wydania II © Firma DEXTRA Józef Jakubowski Wydawnictwo Świętego Biskupa Józefa Sebastiana Pelczara.

© Wszelkie prawa zastrzeżone. Książka, ani żadna jej część, nie może być przedrukowana ani w jakikolwiek inny sposób reprodukowana czy powielana mechanicznie, fotooptycznie, zapisywana elektronicznie lub magnetycznie, ani odczytywana w środkach publicznego przekazu bez pisemnej zgody wydawcy.

W sprawie zezwoleń należy zwracać się do:

Firma DEXTRA Józef Jakubowski

Wydawnictwo Świętego Biskupa Józefa Sebastiana Pelczara

skr. poczt. 1121 Urząd Pocztowy

35-017 Rzeszów 1

tel. kom. (048) 727 677 873

e-mail: wsjsp@dextra.pl

Wydanie III z nowym opracowaniem stylistyczno-gramatycznym tekstu na podstawie wydania II z 1921 roku.

Wykorzystano materiały archiwalne za zezwoleniem Zgromadzenia Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego.

Redakcja, korekta oraz zdjęcia z Paray-le-Monial i paryskiego Montmartre: s. Serafia Pajerska SłNSJ.

Na okładce zamieszczono witraż z bazyliki w Paray-le-Monial.

Projekt okładki: Andrzej Kozłowski.

Skład, łamanie: Firma DEXTRA Józef Jakubowski Wydawnictwo Świętego Biskupa Józefa Sebastiana Pelczara.

ISBN 978-83-89066-75-6

Seria wydawnicza **Dzieła św. Józefa Sebastiana Pelczara** ISBN

978-83-89066-01-7

**Wydano w 250. rocznicę
ustanowienia liturgicznego święta
Najświętszego Serca Jezusowego**

Św. Małgorzacie Marii ukazuje się
Pan Jezus z Najświętszym Sercem
(kościół ss. Sercanek w Krakowie)

Spis treści

Od wydawcy	17
Wprowadzenie do 3. wydania	19
Przedmowa	29

Część I

Rozdział I	
Tajemnica Najświętszego Serca Jezusowego	33
Rozdział II	
Objawienie się Najświętszego Serca Jezusowego w ziemskim życiu Zbawiciela	37
Rozdział III	
Objawienie się Najświętszego Serca Jezusowego w pierwszych 10 wiekach Kościoła	41
Rozdział IV	
Objawienie się Najświętszego Serca Jezusowego w czasie od XI do XVII wieku	45
Rozdział V	
Objawienie się Najśłodszego Serca Jezusowego przez zakony Sióstr Nawiedzenia Najświętszej Panny Maryi, czyli wizytek, i ojców jezuitów	53
Rozdział VI	
Objawienie się Serca Jezusowego przez św. Małgorzatę Marię	59
Rozdział VII	
Święta Małgorzata Maria w domu rodzicielskim	61

Rozdział VIII

Święta Małgorzata Maria w klasztorze Wizytek w Paray-le-Monial jako nowicjuszka	69
--	-----------

Rozdział IX

Święta Małgorzata Maria jako profeska spełnia doskonale różne obowiązki klasztorne	77
---	-----------

Rozdział X

Święta Małgorzata Maria dąży do nabycia cnót doskonałych	83
---	-----------

Rozdział XI

Pan Jezus objawia św. Małgorzacie Marii tajemnice swego Serca	105
--	------------

Rozdział XII

Święta Małgorzata Maria spełnia przy pomocy o. Klaudiusza de la Colombière, jezuitę, powierzoną jej od Pana misję. Próby i przeciwności	115
--	------------

Rozdział XIII

Hołdy złożone Najświętszemu Sercu Jezusowemu za życia św. Małgorzaty Marii	129
---	------------

Rozdział XIV

Ostatnie płomienie w sercu św. Małgorzaty Marii i jej śmierć	139
---	------------

Rozdział XV

Nadprzyrodzone dary udzielone św. Małgorzacie Marii i cuda działane za jej przyczyną. Jej beatyfikacja i kanonizacja	147
---	------------

Dodatek do części I

Przegląd wszystkich objawień danych św. Małgorzacie Marii	155
--	------------

Część II

Rozdział XVI

Rozszerzenie się nabożeństwa do Najświętszego Serca Jezusowego po śmierci św. Małgorzaty Marii	169
1. W XVII wieku	169
2. W XIX wieku	181

Rozdział XVII

O uczczeniu Najświętszego Serca Jezusowego	191
1. Obowiązek oddawania czci Najświętszemu Sercu Jezusowemu	191
2. O wewnętrznej czci Najświętszego Serca Jezusowego	193
3. Akty zewnętrzne ku uczczeniu Boskiego Serca. Święto Najświętszego Serca Jezusowego	194
4. Nabożeństwo w każdy piątek, a szczególnie w 1. piątek miesiąca	196
5. Nabożeństwo czerwcowe do Najświętszego Serca Jezusowego	198
6. Nabożeństwa tygodniowe i codzienne ku czci Najświętszego Serca Jezusowego ..	199
7. Odmawianie różnych modlitw ku czci Najświętszego Serca Jezusowego	204
8. Nabożeństwo do 33 lat życia Jezusowego	208
9. Nabożeństwo do męki Pańskiej. Godzina święta i noc święta	209
10. Odprawianie i słuchanie mszy św.	210

11. Nawiedzanie i adoracja Przenajświętszego Sakramentu. Boskie spotkanie, czyli święty sygnał ku czci Najświętszego Serca Jezusowego 213
12. Przyjmowanie komunii świętej, a w szczególności komunii wynagradzającej 218
13. Uczczenie Najświętszego Serca Eucharystycznego 223
14. Cześć obrazów Najświętszego Serca Jezusowego 225
15. Noszenie szkaplerzy Najświętszego Serca Pana Jezusa i odbywanie pielgrzymek na cześć Boskiego Serca 228
16. Poświęcenie się Najświętszemu Sercu Jezusowemu jednostek, rodzin i państw ... 231
17. Bractwa i stowarzyszenia ku czci Najświętszego Serca Jezusowego 242

Rozdział XVIII

- O miłości Najświętszego Serca Jezusowego ku nam i o miłości naszej ku Najświętszemu Sercu Jezusa 251**
1. Jak wielka jest miłość Serca Jezusowego . 251
 2. Miłość Najświętszego Serca Jezusowego w żłóbku betlejemskim 252
 3. Miłość Najświętszego Serca Jezusowego w ziemskim Jego życiu 255
 4. Miłość Najświętszego Serca Pana Jezusa w Jego męce i śmierci 257
 5. Miłość Najświętszego Serca Jezusowego w Jego życiu chwalebnym 262

6. Miłość Najświętszego Serca Jezusowego w Przenajświętszym Sakramencie 264
7. Przejawy miłości ku Najświętszemu Sercu Jezusowemu 266
8. Cechy prawdziwej miłości ku Najświętszemu Sercu Jezusowemu 270
9. Oddanie się Bogu jako przejaw miłości ku Najświętszemu Sercu Jezusowemu 272
10. Apostolstwo jako przejaw miłości ku Najświętszemu Sercu Jezusowemu 276
11. Gorliwość o chwałę Bożą, zbawienie dusz i dobro Kościoła jako źródło apostolstwa Najświętszego Serca Jezusowego 278
12. Przejawy apostolstwa Serca Jezusowego .. 281
13. Ekspiacja, czyli wynagrodzenie Sercu Jezusowemu 284

Rozdział XIX

- O naśladowaniu Najświętszego Serca Jezusowego .. 287**
1. Obowiązek naśladowania Najświętszego Serca Jezusowego 287
 2. Jakie jest Najświętsze Serce Jezusowe, a jakie nasze serce 289
 3. Czego wymaga naśladowanie Najświętszego Serca Jezusowego 291

Rozdział XX

- O łączeniu się z Najświętszym Sercem Jezusowym 293**
1. Dlaczego trzeba się łączyć z Najświętszym Sercem Jezusowym 293
 2. Jak mamy łączyć się z Najświętszym Sercem Jezusowym w naszych modlitwach 295

3. **Jak mamy łączyć się z Najświętszym Sercem Jezusowym w naszych uczuciach** 297
4. **Jak mamy łączyć się z Najświętszym Sercem Jezusowym w naszych czynach i cierpieniach** 299
5. **Jak mamy łączyć się z Najświętszym Sercem Jezusowym w naszych cierpieniach** 303

Rozdział XXI

O wzywaniu Najświętszego Serca Jezusowego 305

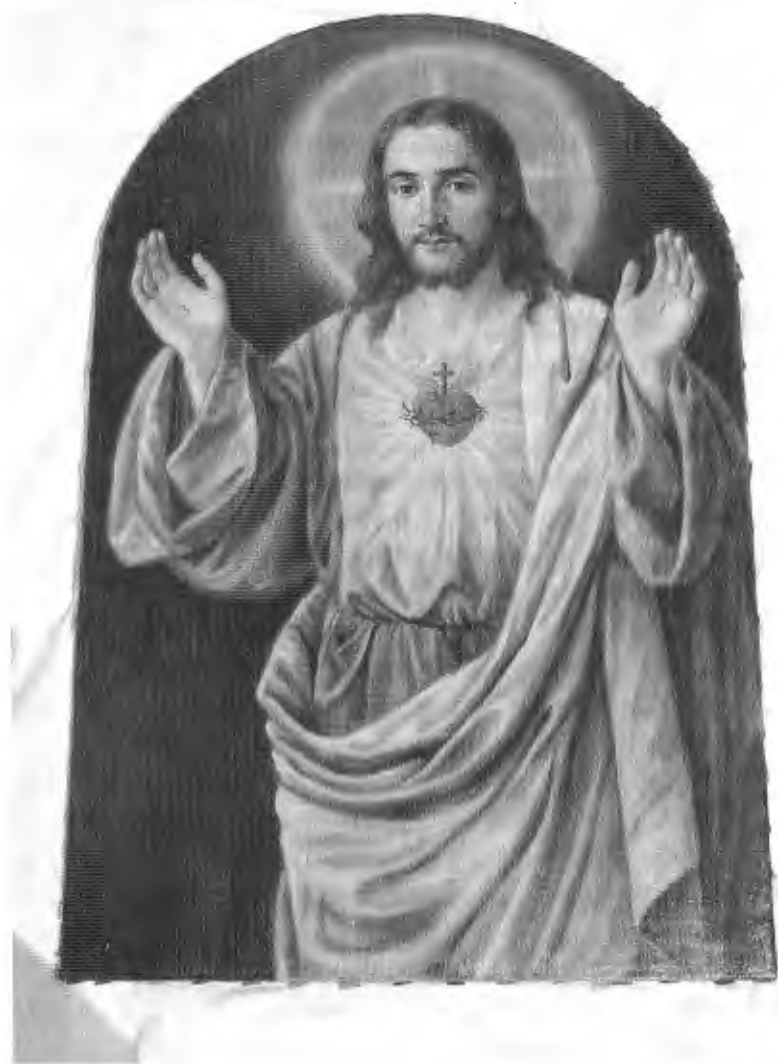
Niektóre modlitwy ku czci
Najświętszego Serca Jezusowego

1. **Akty strzeliste** 309
2. **Akty miłości ku Sercu Jezusowemu** 311
3. **Hołd oddany Sercu Jezusowemu w Przenajświętszym Sakramencie** 312
4. **Poświęcenie wszystkich dni tygodnia Najświętszemu Sercu Jezusowemu i godło Boskiego Serca według św. Małgorzaty Marii Alacoque** 314
5. **Akt ofiarowania się według o. Croiset SJ** .. 319
6. **Akt poświęcenia się Najśladzemu Sercu Pana Jezusa, zatwierdzony wyrokiem Kongregacji Świętych Obrzędów z dnia 22 kwietnia 1875 r.** 320
- a) **Formuła do odmówienia przy poświęceniu się Najśladzemu Sercu Pana Jezusa, przypisana przez Leona XIII na dzień 11 czerwca 1899 r.** 322

7. **Litania do Najśladzszego Serca Jezusowego** 323
8. **Trzydzieści trzy powitania Najświętszego Serca Jezusowego według św. Małgorzaty Marii** 326
9. **Koronka do Najświętszego Serca Jezusowego** 329
10. **Nabożeństwo na cześć najświętszych ran Chrystusa Pana** 332
11. **Modlitwy do odmawiania na przemian z ludem po mszy św. albo przed schowaniem Przenajświętszego Sakramentu** 336
12. **Krótką koronkę do Najświętszego Serca Jezusowego według o. Galliffeta** 336
13. **Akt przeproszenia, ofiarowania się i prośby** (używany w Zgromadzeniu Służebnic Najśladzszego Serca Jezusowego) .. 338
14. **Litania na cześć św. Małgorzaty Marii** (do prywatnego nabożeństwa) 341
15. **Akty do Najświętszego Serca Jezusowego** 344

Dodatek redakcyjny

- Krótką biografia świętego biskupa Józefa Sebastiana Pelczara** 347
- Kalendarium życia świętego biskupa Józefa Sebastiana Pelczara** 351

Obraz Najświętszego Serca Jezusowego
(archiwum ss. Sercanek w Krakowie)

Od wydawcy

Oddaję do Twoich rąk, Drogi Czytelniku, tekst św. bpa Józefa Sebastiana Pelczara pt. *Nabożeństwo do Najświętszego Serca Jezusowego według objawień danych św. Małgorzacie Marii i żywot tejże świętej*.

Jest to jego pierwsze po śmierci autora wydanie. Pojawia się ono w nowej szacie stylistyczno-gramatycznej, uwzględniającej wymogi współczesnej ortografii, interpunkcji i składni, w tym najnowszych zaleceń dotyczących słownictwa religijnego (R. Przybylska, W. Przyczyna, *Pl-sownia słownictwa religijnego*, Tarnów 2011). Teksty biblijne przytaczane są zgodnie z 5 wydaniem Biblii Tysiąclecia, św. J.S. Pelczar cytuje Biblię Wujka. Dla ułatwienia odbioru tekstu sporadycznie niezrozumiałe dziś wyrazy zostały zastąpione ich współczesnymi odpowiednikami. W miarę możliwości ujednolicono także opisy bibliograficzne przytaczanych pozycji. Ponadto tekst został wzbogacony dodatkowymi przypisami dla uzupełnienia treści, bądź wyjaśnienia mogących się pojawić wątpliwości. Dla rozróżnienia przypisy redakcyjne zostały oznaczone jako – [przyp. red.]. Wszystkie te zabiegi miały na celu z jednej strony zwiększenie przystępności tekstu św. bpa Józefa

Sebastiana dla współczesnego czytelnika, a z drugiej jak najwierniejsze przekazanie myśli i odczuć autora.

Dziękuję osobom zaangażowanym w przygotowanie do druku tej pozycji, w tym panu Mariuszowi Kulanowi z Katowic za cenne uwagi oraz rodzinie za wszelką pomoc.

Józef Jakubowski, wydawca
Rzeszów, dnia 22 II 2015 r.

WPROWADZENIE DO 3. WYDANIA

**Święty bp Józef Sebastian Pelczar – gorliwy
propagator kultu Najświętszego Serca Jezusowego**

Wielu z czytelników, którzy sięgają po dzieło *Nabożeństwo do Najświętszego Serca Jezusowego według objawień danych św. Małgorzacie Marii i żywot tejże świętej*, zapewne spotkało się już wcześniej z osobą autora książki św. bpem Józefem Sebastianem Pelczarem (1842-1924). Pragnąc pogłębić swoją duchowość ukierunkowaną na Serce Boże, stosunkowo łatwo możemy dotrzeć do licznych jego tekstów, które pośrednio lub bezpośrednio dotyczą interesującego nas tematu.

1. Sylwetka autora

Święty bp Józef Sebastian Pelczar jest jedną z najwybitniejszych postaci polskiego episkopatu na przełomie XIX i XX wieku, które znacząco zapisały się w rozwoju kultu Najświętszego Serca Jezusowego w naszej Ojczyźnie. Jego olbrzymie doświadczenie duchowe, ogromna wiedza i umiejętność łatwego przekazu treści teologicznych sprawiają, że możemy dzisiaj czerpać pełnymi garściami z dzieł teologicznych, historycznych, czy dotyczących prawa kanonicznego. Ta bogata spuścizna pisarska obejmuje tak-

że publikacje podręcznikowe czy formy popularyzatorskie i duszpasterskie, takie jak modlitewniki, listy pasterskie, mowy i kazania.

Autor *Nabożeństwa* odznacza się szczególną pobożnością do Najświętszej Eucharystii, do Najświętszego Serca Pana Jezusa oraz do Matki Bożej. Jednym z wyrazów jego wyjątkowej miłości do Bożego Serca jest założone w 1894 roku w Krakowie Zgromadzenie Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego, któremu za cel stawia szerzenie królestwa miłości Serca Jezusowego.

Jako biskup przemyski, a wcześniej profesor i rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, św. biskup Józef Sebastian żywo interesuje się zagadnieniem rozwoju wiary i pogłębieniem życia duchowego Ludu Bożego. Pan Bóg obdarza go wybitnymi talentami, które stara się wykorzystać jak najlepiej, służąc innym w sposób bezinteresowny. Oprócz działalności naukowej chętnie oddaje się pracy charytatywnej i działalności społecznej. Propaguje ideę tworzenia czytelników i wypożyczalni książek, stara się, by każdy mógł zostać otoczony właściwą opieką duchową i moralną.

Otrzymujemy do rąk odnowione wydanie dzieła pt. *Nabożeństwo do Najświętszego Serca Jezusowego według objawień danych św. Małgorzacie Marii i żywot tejże świętej*. Dzieje się to w roku, w którym w Kościele powszechnym obchodzimy 250. rocznicę ustanowienia liturgicznego święta Najświętszego Serca Jezusowego. To owoc starań polskich biskupów, którzy w 1765 roku, dzięki memoriałowi skierowanemu do Stolicy Apostolskiej, uzyskują pierwsze zatwierdzenie święta Najświętszego Serca Jezusowego wraz z formularzem mszy świętej i oficjum dla Kościoła w Polsce i dla arcybractwa Najświętszego Serca Jezusowego w Rzymie. Ufam, że lektura *Nabożeństwa*

w każdym z czytelników odnowi żywe pragnienie odwzajemnienia miłości, której pełnię dostrzegamy w Najświętszym Sercu Zbawiciela.

2. Struktura dzieła

Dzieło zostało podzielone na dwie części, które wyraźnie oddziela osoba św. Małgorzaty Marii Alacoque. Pozornie wydaje się, że autor koncentruje się jedynie na wymiarze historycznym kultu Najświętszego Serca Jezusowego, ujmując go w dwie ramy: rozwój nabożeństwa do zakończenia życia św. Małgorzaty Marii Alacoque i jego kontynuacja po jej śmierci. Jednak znacznie większy akcent kładzie on na takie ułożenie treści, które pobudzi czytelnika do osobistych przemyśleń i podjęcia konkretnych decyzji dotyczących własnej relacji miłości do Najświętszego Serca Jezusowego. Ten styl wypowiedzi i przedstawiania faktów historycznych zauważamy nie tylko w drugiej części, w której przeważa zestawienie różnorodnych form kultu Bożego Serca, ale także w pierwszej, gdzie odnajdujemy wyjątkowo szczegółową historię tego kultu.

Tym, co zasługuje na naszą uwagę, jest podkreślenie korzeni biblijnych kultu Najświętszego Serca Jezusowego. Dwa pierwsze rozdziały podkreślają ten aspekt w odniesieniu do życia i działalności Zbawiciela. Następnie autor przechodzi przez kolejne wieki, aby na dłużej zatrzymać się na tym, co stanowi trzon całego dzieła, mianowicie na życiu i przesłaniu św. Małgorzaty Marii Alacoque. W kolejnych jedenastu rozdziałach ujmuje drogę jej rozwoju duchowego pod szczególnym kierownictwem Boskiego Serca Jezusa. Wczytując się w te treści, możemy doświadczać

dyskretnego i silnego jednocześnie prowadzenia Mistrza, które wzbudza w czytelniku nie tylko podziw i uznanie dla świętej, lecz przeradza się powoli w delikatne wezwanie serca pociągniętego przez objawiającą się Miłość. Choć pierwszy rozdział drugiej części dzieła skrótowo omawia historię kultu po śmierci św. Małgorzaty Marii, reminiscencje historyczne odnajdujemy również w kolejnych rozdziałach, które zaczynają mieć wymiar typowo pastoralny i duchowy. Autor omawia w nich wszystkie najważniejsze formy kultu Najświętszego Serca Jezusowego, dodając zachętę i inspirując do jego pielęgnowania we własnym życiu.

3. Historia, która się tworzy

Święty bp Józef Sebastian Pelczar kończy swój historyczny opis rozwoju kultu Bożego Serca na osobie papieża Leona XIII. Omawiając temat poświęcenia się Najświętszemu Sercu Jezusa, w sposób skondensowany wspomina jednak jeszcze o historii kultu z początków XX wieku i zasługach Piusa X oraz Benedykta XV. Spróbujmy więc dopisać choćby te wydarzenia, które wpisały się złotymi głoškami w tworzącą się historię kultu Najświętszego Serca Jezusowego.

W rok po śmierci św. bpa Józefa Sebastiana papież Pius XI ogłasza encyklikę *Quas Primas*, w której ustanawia uroczystość Chrystusa Króla jako święto publicznego poświęcenia się Boskiemu Sercu Jezusa. Poleca również, by w czasie tej uroczystości odmawiać akt poświęcenia przypisany na święto Bożego Serca. W innej encyklice, *Miserentissimus Redemptor* z 1928 r., rozwija temat wy-

nagrodzenia i zadośćuczynienia Najświętszemu Sercu Jezusa. Odwołując się do objawień danych św. Małgorzacie Marii Alacoque, cytuje słowa Jezusa, w których uskarża się On na niewdzięczność i zapomnienie od ludzi, polecając jednocześnie praktyki wynagradzające: komunię świętą i godzinę świętą. Ten sam papież zachęca ponadto do odmawiania aktu wynagrodzenia Bożemu Sercu w celu zadośćuczynienia za grzechy. Podkreśla, że wynagrodzenie jest obowiązkiem wszystkich chrześcijan, a kult Bożego Serca uważa za streszczenie wiary chrześcijańskiej.

Już na początku swojego pontyfikatu papież Pius XII ogłasza encyklikę *Summi Pontificatus*, w której daje dowód swojej pobożności względem Najświętszego Serca Pana Jezusa. Przypomina w niej także wielkie dzieło swego poprzednika Piusa XI, który powodowany miłością do Bożego Serca pragnął rozszerzyć Jego panowanie na wszystkich ludzi. W encyklice *Mediator Dei* Pius XII zwraca uwagę na jedność, jaka zachodzi pomiędzy kultem Serca Jezusa a liturgią. Podkreśla znaczenie głębokiego przeżywania Eucharystii, przedłużonego dziękczynienia po przyjęciu Komunii Świętej oraz pobożnego odprawiania adoracji Najświętszego Sakramentu. Zauważa, że te wymiary pobożności eucharystycznej są ściśle związane z kultem i pobożnością Najświętszego Serca Jezusowego.

O nowym spojrzeniu na kult Najświętszego Serca Jezusowego możemy mówić wraz z pojawieniem się encykliki Piusa XII *Haurietis aquas* z 1956 roku. Jest ona wspaniałą syntezą kultu Bożego Serca, który od tej pory zostaje włączony w całość chrześcijańskiego orędzia. Jego bazą jest objawienie zawarte w Starym i Nowym Testamencie, które zostało rozwinięte przez Tradycję Kościoła. W dokumencie tym papież przypomina także świętych, którzy

oddawali cześć Sercu Jezusowemu, wśród których wyróżnia się św. Małgorzata Maria.

W rozwoju kultu Bożego Serca swoje zasługi ma również papież Paweł VI. W roku 1965 ogłasza on dwa listy: *Investigabiles divitias Christi* oraz *Diserti interpretes*. W pierwszym z nich wyjaśnia wątpliwości niektórych teologów odnośnie do możliwości pogodzenia czci Bożego Serca z odnową liturgiczną. Kult Bożego Serca nazywa w nim „znamienitą i wypróbowaną formą pobożności”, która zgodnie z zaleceniami soboru stanowi „najbardziej odpowiedni sposób uczczenia Chrystusa”. Drugi list kieruje do przełożonych generalnych zgromadzeń zakonnych mających w sposób szczególny zajmować się kultem Serca Jezusowego: Zgromadzenia Najświętszych Serc Jezusa i Maryi oraz Wieczystej Adoracji Najświętszego Sakramentu Ołtarza, Misjonarzy Najświętszych Serc Jezusa i Maryi, Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego, Zgromadzenia Jezusa i Maryi (eudyści) oraz Towarzystwa Jezusowego. W liście zachęca do szerzenia kultu Serca Jezusowego i wskazuje na jego konieczność.

Bogactwo nauczania św. Jana Pawła II dotyczącego Najświętszego Serca Jezusa przerasta swym zakresem wszystkie dotychczasowe wypowiedzi Magisterium Kościoła. Jedną z nici przewodnich jego nauczania stanowi relacja, jaka zachodzi pomiędzy sprawiedliwością a miłosierdziem, którą odnajdujemy w encyklikach *Redemptor hominis* i *Dives in misericordia*. Na uwagę zasługuje *List o Najświętszym Sercu z okazji 300-letniej rocznicy śmierci św. Małgorzaty Marii Alacoque*, a także rozważania o Litanii do Najświętszego Serca Pana Jezusa wygłaszane przy okazji modlitwy *Anioł Pański* w latach 1985, 1986 i 1989. Troska o rozwój nabożeństwa do Bożego Serca wyraża się

między innymi podczas pielgrzymki do grobu św. Małgorzaty Marii w Paray-le-Monial w 1986 r. oraz w czasie kanonizacji o. Klaudiusza de la Colombière w 1992 roku. Warto zauważyć także *List do ordynariusza Lyonu z okazji stulecia poświęcenia ludzkości Najświętszemu Sercu Pana Jezusa* z 4 czerwca 1999 r. oraz *Orędzie na stulecie poświęcenia ludzkości Najświętszemu Sercu Pana Jezusa* z 11 czerwca 1999 roku. W swoim nauczaniu św. Jan Paweł II jawi się jako człowiek, który całym swoim życiem jest zjednoczony z Bożym Sercem, dzięki czemu może realizować głębiej swojej miłości do człowieka.

Troska o rozszerzenie kultu Najświętszego Serca Pana Jezusa nie ustaje także w nauczaniu Magisterium Kościoła w XXI wieku. Wiele wypowiedzi Benedykta XVI nawiązuje do Bożego Serca, upatrując w Nim źródło duchowości chrześcijańskiej. Najbardziej wymowne dokumenty tego pontyfikatu dotyczące tej tematyki to encyklika *Deus caritas est* oraz *List z okazji 50-lecia encykliki „Haurietis aquas” Piusa XII* skierowany w 2006 r. do jezuitów. Papież postrzega kult Najświętszego Serca jako „fundament, dzięki któremu możemy stawiać się osobami zdolnymi do miłości i oddania”.

Także papież Franciszek wskazuje na Serce Jezusa, jako na „realny symbol, który wyraża źródło, z którego wytrysnęło zbawienie dla całej ludzkości”. W swoim nauczaniu odwołuje się do biblijnych podstaw kultu. W ten sposób stara się pokazać miłość Chrystusa, który nie tylko wskazuje na swoje Serce, zachęcając do naśladowania Jego cnót: pokory i cichości, ale także sam daje niezliczone przykłady oddania i miłości ukierunkowanej na dobro i szczęście człowieka.

4. Wnikliwy obserwator życia duchowego

W drugiej części *Nabożeństwa* możemy zwrócić szczególną uwagę na wyjątkową pedagogię, z jaką autor stara się przekazać podawane treści. Święty bp Józef Sebastian Pelczar jest wnikliwym obserwatorem duszy człowieka. Jego doświadczenie życia duchowego owocuje głęboką wrażliwością na działanie łaski Bożej. Stara się być uległy Bożym natchnieniom, zwłaszcza tym, które zapalają duszę do większej miłości Boga. To dlatego dostrzegamy w nim ten wyjątkowy rys miłości do Najświętszego Serca Jezusowego. Właśnie w Sercu Jezusa widzi on wzór dla miłości i świętości każdego człowieka, bez względu na jego pochodzenie, powołanie czy aktualną sytuację życiową. Doskonale jest to widoczne w opisie różnorodnych form kultu Najświętszego Serca Jezusowego. Oprócz szczegółowych wyjaśnień, zawsze stara się dołączyć rady, w których każdy z czytelników może odnaleźć siebie samego w sytuacji, w jakiej się w danej chwili znajduje.

W radach, które otrzymujemy od św. bpa Józefa Sebastiana Pelczara, zauważamy głębokie zatroskanie o człowieka a zarazem ogromną delikatność. Zamiast stosować przynaglenia i ojcowskie nakazy, autor stara się dotrzeć do serca grzeszników poprzez delikatne sugestie wraz z zachętą do naśladowania samego Zbawiciela i świętych. Ta metoda wychowawcza przynosi bez wątpienia o wiele większe owoce świętości, czyniąc z wyznawców Chrystusa nie tyle niewolników, co synów oddanych miłości najlepszego Ojca. Pierwszym z tych synów jest sam autor dzieła, który z głęboką czcią i oddaniem zarówno w życiu osobistym, jak też przez pasterską posługę staje się wspaniałym wzorem czciciela Bożego Serca.

5. Ujęcie praktyczne kultu

Kolejne rozdziały drugiej części *Nabożeństwa* ukazują nam zmysł praktyczny i duszpasterski autora. Teologia Najświętszego Serca Jezusowego, którą pragnie zaszczerpić w umysły swoich czytelników, zostaje przekazana jednocześnie w sposób praktyczny i przystępny.

Zastanawiając się nad miłością Najświętszego Serca Jezusowego ku ludziom i nad odpowiedzią z ich strony, św. bp Józef Sebastian Pelczar stara się ukazać etapy życia Jezusa. Zwraca w nich uwagę przede wszystkim na poszczególne cnoty Zbawiciela, które można naśladować w codziennym życiu. Zachęca do oddania się Bogu w pełni, co według niego jest wyrazem najwyższej czci ku Najświętszemu Sercu Jezusa. Opisując temat naśladowania Bożego Serca, używa licznych przykładów z życia codziennego, dzięki czemu opis ten staje się żywy i pełen ekspresji. Zachowuje jednak stałą kontrolę treści, aby nie zagubić tego, co pragnie przekazać. Cały wykład autora zmierza ku zasadniczemu celowi, by zachęcić człowieka do prawdziwego zjednoczenia się z Bożym Sercem, czego wyrazem będzie jedność uczuć, modlitw, czynów i cierpień.

6. Zakończenie

Dzieło św. Józefa Sebastiana Pelczara pt. *Nabożeństwo do Najświętszego Serca Jezusowego według objawień danych św. Małgorzacie Marii i żywot tejże świętej* stanowi przykład piśmiennictwa religijnego, które nie tylko przybliży czytelnikom określoną tematykę, ale tak za-

pala ich serce, że pragną odtąd postępować za wskazania-
mi, jakie odnajdują na poszczególnych jego stronicach.

Czego możemy się więc nauczyć od tego wyjątkowego
mistrza życia duchowego, jakim jest św. bp Józef Seba-
stian? Przede wszystkim zostajemy pociągnięci jego przy-
kładem głębokiego miłowania Boga. Odkrywamy tutaj
człowieka, który swoimi słowami zaświadcza o stanie wła-
snej duszy, która wciąż wyrywa się ku Bogu, odkrywa-
jąc dzień po dniu nowe dowody Jego miłości. Oprócz so-
lidnej wiedzy historycznej i teologicznej, otrzymujemy
nade wszystko wzór do naśladowania. Przesiłekamy stylem
jego odniesienia do Boga, który w Sercu Jezusa staje się
dla Niego najbliższym przyjacielem i powiernikiem. Warto
docenić przykład jego zawierzenia Boskiemu Sercu Zba-
wiciela, zwłaszcza że odnowione wydanie *Nabożeństwa*
otrzymujemy w roku, w którym przypada 250. rocznica
ustanowienia liturgicznego święta Najświętszego Serca Je-
zusowego.

Życzymy wszystkim czytelnikom, aby otwierając swoje
serce na treści przekazane przez św. bpa Józefa Sebastia-
na Pelczara, zapalali jeszcze głębszą miłością do Boga,
pragnieniem zawierzenia Mu siebie i odwzajemnienia mi-
łości, jaką odkryją w swoim sercu. W ten sposób lektura
duchowa, jaką otrzymujemy, będzie wciąż żywą inspiracją
dla serc, których wzorem jest Najświętsze Serce Jezusa.

ks. dr Leszek Poleszak SCJ

PRZEDMOWA

Jeszcze w 1904 i 1905 r. wydałem w firmie Wydawnic-
two diecezalne przemyskie książek religijnej treści dwa
dziełka, jedno pod tytułem *Objawienie się Najświętszego
Serca Jezusowego i żywot Błogosławionej Małgorzaty Ma-
ryi Alacoque*; drugie pod tytułem *Nabożeństwo do Naj-
świętszego Serca Jezusowego*.

Obecnie te dziełka rozszerzam i łączę w jedno pt.
*Nabożeństwo do Najświętszego Serca Jezusowego według
objawień danych św. Małgorzacie Maryi i żywot tejże
Świętej*, chcąc i tą skromną pracą przyczynić się do roz-
szerzenia czci i miłości Najświętszego Serca Jezusowego,
którego nowym tryumfem była kanonizacja św. Małgorza-
ty Marii, dokonana 13 maja br.

Oby przynajmniej czytanie tego dziełka było dla wielu
pobudką do całkowitego oddania się i poświęcenia Naj-
słodszemu Sercu Jezusowemu. W tym celu do wywodów
dogmatycznych i historycznych, o ile można popularnych,
dołączam krótkie uwagi ascetyczne.

Wszystko na chwałę Najświętszego Serca Jezusowego.

Przemyśl, czerwiec 1920 r.
† Józef Sebastian Pelczar